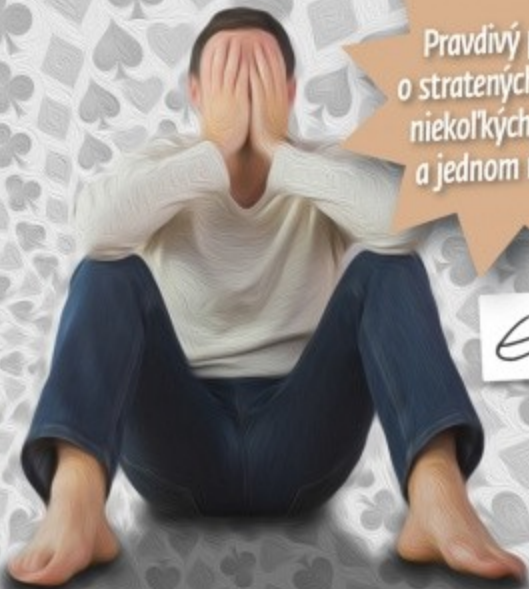

A man with dark hair, wearing a white long-sleeved shirt and dark blue jeans, is sitting on a light-colored floor with a repeating pattern of playing card symbols (hearts, spades, clubs, diamonds). He is barefoot and has his hands pressed against his face, completely covering his eyes. A large, dark shadow of him is cast onto the floor behind him.

Pravdivý príbeh
o stratených rokoch,
niekoľkých pádoch
a jednom návrate.

Enigma
PRESS

A predseda sa točí

Martin Petro

O druhej šanci, ktorú si zaslúži každý muž. A aj žena, čo ju dáva.

**A predsa
sa točí**

ISBN 978-80-8176-125-6

**A predsa
sa točí**
*Martin Pe-
tro*

Copyright: Martin Petro

Pod'akovanie a venovanie

Ďakujem Willymu, bez ktorého by tento príbeh nikdy nemohol byť taký skutočný. A venujem ho každému, kto na vlastnej koži spoznal, aké ľahké je spadnúť a aké náročné je opäť vstať.

„Ako pes, ktorý sa vracia k tomu čo vydával, je blázon,
ktorý opakuje svoje bláznovstvo.“

Šalamún, Kniha prísloví (26-11)

PROLÓG

Raz som narazil na anketu, v ktorej sa hľadalo najkrajšie slovenské slovo. Platilo, že čím irečiteľšie, tým lepšie. Ťažko mohlo niekoho prekvapiť, že s absolútnym prehľadom zvíťazila čučoriedka; slovo, ktoré nám naši bratraci spoza Moravy závidia od Břeclavi až po Cheb.

O konečnom poradí v tomto rebríčku rozhodovala nielen ľúbozvučnosť, ale aj emócie, ktoré daný výraz vyvolával. Prvú päťku v ankete preto uzatváralo azda najemotívnejšie slovenské oslovenie. Mamička. Ďalšie medailové pozície si rozdelila sentimentálna klasika - bábätko (ktorému výrazne pomohla rázovitá zvukomal'ba s prehláskou) a anjelik. Mňa však najviac upútalo štvrté miesto...

Obsadila ho guľôčka.

Ak dovoľíte, niečo vám o nej poviem - viem o nej totiž svoje.

Guľa nemá žiadne hrany, je to najdokonalejší tvar

v prírode. Jej správanie sa dá iba ťažko predvídať, pretože je nevyspytatelná pri odrazoch. Aj vďaka tejto vlastnosti je mnoho športov takých krásnych. Nie nadarmo sa hovorí, že „lopta je guľatá“. Znamená to, že jej pričinením sa môže stať všetko. Stačí len správna dávka šťastia...

Alebo smoly.

Tá najväčšia guľa, akú pozná ľudské oko (zhodou okolností takisto guľaté), je ohnivá a slnečná. Je to stred našej sústavy, okolo ktorého sa všetko ostatné točí šialenou rýchlosťou. Vieme o tom, kedysi dávno nám to vysvetlila naša odfarbená zemepisárka. My dnes máme oveľa aktuálnejšie problémy, takže to nevnímame. Človeku dnešnému (homo presentus) sa všetko točí okolo toho, čo bude jesť na večeru, koľko mu ostáva z hypotéky a či sa odtieň tých nových stoličiek z Kikea bude hodiť k čerešňovým parketám. Voľajaké nudné teórie o rozmiestnení veľkých gúľ v kozme nikoho nevzrušujú.

Ja som jeden z mála ľudí, pre ktorých bol najdokonalejší tvar v prírode veľkú časť života naozajstným stredom vesmíru. S myšlienkami na ten predmet som zaspával, s myšlienkami na ten predmet som sa budil. Nemohol som ho vyhnáť z hlavy. Pravdaže, bola to iná guľa, oveľa menšia ako tá slnečná. Bola taká malá, že by jej perfektne sadla zdrobnenina.

Guľôčka.

A predsa sa točí

Upútala ma tým, ako sa do ankety o najkrajšie slovenské slovo vôbec nehodila. Ostatní finalisti tohto rebríčka – čučoriedka, bábätko, anjeli aj mamička – pôsobili romanticky, milo a upokojujúco. No gul'ôčka, tá vo mne spôsobovala presný opak. Už len pri pomyslení na jej hladké proporcie som mal po celom tele husiu kožu. Predstava, ako skacká a odráža sa sem a tam, vo mne vyvolávala triašku. Aj samotné slovo, zobrazené čierne na bielom, ma dokázalo znervózniť - tie dva mäkké predelené vokály vyzerali hrôzostrašne.

Ale to som ja, človek, ktorý bojoval so zákernou chorobou. Človek, ktorému jedna gul'ôčka spôsobila v živote ničivé zemetrasenie, po ktorom neostal kameň na kameni.

Tá moja gul'ôčka sa zvykla točiť v hre, ktorá sa volala ruleta. Robila to celé dni, bez zastavenia a vedela byť poriadne podlá.

1.

Milénium (január 2000)

Tretie tisícročie sa zobudilo do svojho druhého dňa v poradí. A ja spolu s ním. Zobudil som sa oveľa skôr, ako som plánoval. Už o pol ôsmej. Spôsobil to telefonát od Gabikinej mamy, po ktorom som vyletel z postele ako bodnutý ihlou do zadnice.

„Vstávaj, Nino, už je to tu!“ kričala do slúchadla.

Nino. To meno mi dal môj otec. Pár rokov pred mojím narodením strávil vo Švajčiarsku - ako obchodný zástupca. Pracoval pre firmu, o ktorej som veľmi dlho nevedel, čo presne robila (pojem ľudské zdroje mi vôbec nič nehovoril). Otec tam mal kolegu a kamaráta, ženevského rodáka, ktorý

jedného smutného dňa sadol do auta a už z neho živý nevyliezol. Nebol to iba obyčajný kamarát, bol to jeho najlepší kamarát. Nechcel naňho spomínať len pri spoločných fotkách z jazera Neuchâtel a pri pohári absintu (ktorého spolu vypili na litre). A keďže môj otec nebol poverčivý, tak to meno o pár mesiacov posunul mne. Chcel, aby bol Nino nejakým spôsobom stále „s ním“.

Vyriešil to teda takto - šalamúnsky.

Keď som bol malý, neznášal som to meno, pretože v mojom okolí neexistoval nikto, kto by ho dokázal vysloviť správne, bez mäkčeňa na začiatku. Otcovi som to nikdy nevytmažil a už to takmer určite nikdy neurobím.

Medzičasom som si na Nina zvykol. Stačí dostatok času a človek si zvykne na všetko. Aj na hlučných susedov, alergiu na lepok, redšie kosti, aj na vlastné meno.

Na to svoje som si musel zvykať hneď dvakrát.

Nino Stopka, najstumitju.

Späť však k miléniu.

Na ten deň, keď mi zazvoní telefón a bude to TEN konkrétny telefonát, som sa pripravoval niekoľko týždňov. A keď ten deň konečne nadišiel, stalo sa presne to, čomu som sa chcel onou prípravou vyhnúť.

Podľahol som panike.

„Hned' som tam,“ povedal som Gabikinej mame do telefónu. Asi sme si toho povedali aj viac, no tak som sa triasol vzrušením, že si to nepamätám.

Bol som dezorientovaný ako Záhorák na Times Square po troch diazepamoch zapitých poctivým oldomášom domácej pálenky. Akoby som sa zobudil v spálni niekoho úplne iného. Nekonečné štyri minúty som zabil tým, že som sa vo svojej izbe točil dookola. Iba v trenírkach. Presne toľko mi trvalo, kým som si rozmyslel, čo na seba. Aspoň som si myslel, že uvažujem práve nad tým, no potom som sa pristihol, ako držím svoj modrý župan a dívam sa z okna na zamrznuté jazero. V skutočnosti som bol myšlienkami úplne inde; nevedel som prísť na to, či sa viac bojím alebo teším.

Odpoved' mi našepkalo zrkadlo, v ktorom som objavil chlapca s úsmevom. Spoznal som ho, opláchol som mu tvár, umyl mu zuby a znovu sa naňho pozrel. Ten úsmev tam bol stále a nikam sa nechystal.

Bolo to teda jasné - tešil som sa.

Ak existovalo niečo, čoho som sa obával, tak to bol scenár, v ktorom ma TEN telefonát od Gabikinej mamy zastihne v práci. Môj šéf je prvoligový idiot a chladnokrvný cynik, ktorý by ma zo šichty neuvoľnil ani na vlastný pohreb.

Vďakabohu, stalo sa to v nedeľu.

Pred odchodom z bytu som ešte naposledy

prelistoval malú kôpku fialových tisíckorunáčiek odložených v zásuvke. Boli mastné, obchytané, páchli od cigariet a akoby tá štvormiestna cifra označovala, koľko krát boli použité. Andy Hlinka sa primračene díval na svojho nového majiteľa - na mňa osobne. Keby sme boli vo filme o okuliarnatých čarodejníkoch, tak by jeho tvár náhle ožila a prehovorila: „Zaslúžil si si nás, Nino, sme tvoji.“

Dvoch Hlinkov som si poskladal do peňaženky, po malom zaváhaní som pridal aj tretieho a vyrazil som do zimy.

Keď sa trolejbus driapal do kopca, vŕzgal ako nariekajúca veľryba. Neveril som, že to zvládne až hore, k nemocnici Ladislava Dérera na bratislavské Kramáre, no príjemne ma prekvapil a dokázal to.

Revízori, ktorí nastúpili na ďalšej zástavke, prekvapili takisto.

Časový lístok na 10, 30, alebo 60-minútové cestovanie, horúcu bratislavskú novinku, som označený nemal. Nemal som ten lístok vôbec. Bol som zvyknutý na to, že v prípade potreby vždy nájdem nejaký použitý, ktorý odhodil cestujúci predou mnou. Šablóna dierkovača sa vo vozidlách MHD nezvykla meniť, takže to fungovalo perfektne. Nie raz ma takýto najdúch zachránil. No tento nový tarifný systém (ktorý bol v používaní iba niekoľko hodín) to znemožňoval. Bol stvorený špeciálne proti mne, tým som si bol istý.

„Je nedeľa, pol deviatej ráno. Naozaj máte o tomto čase chuť pracovať?“ spýtal som sa muža vo vetrovke, ktorá bola taká nenápadná a civilná, že sa mohla predávať v butiku pod veľkým nápisom „Oblečenie pre revízorov! Zľavy až do 50%!“

Chlapík (ktorý mal tuctovú, znudenú a zároveň učiteľsky prísnu tvár, takže by vyzeral ako revízor aj bez revízorskej bundy) sa na moju otázku ani neunúval odpovedať. Bol ako robot naprogramovaný iba na konkrétne frázy a jednou z nich ma vyzval vystúpiť.

Vonku som si ho poriadne obzrel, aby som zhodnotil, či je naprogramovaný aj na behanie. Žiadneho zo svojich vzácných Hlinkov som na pokutu rozmieňať nechcel.

Keď na trestuhodný okamih sklonil hlavu, rozbehol som sa zo zástavky na opačnú stranu ulice. Prebehol som tesne pred autom, za ktorým išlo hneď ďalšie, takže mu utľalo cestu. Nemal by šancu ani keby zareagoval hneď. Bol som vo svojich devätnástich rokoch na vrchole šprintérskych síl.

Stratil som sa v priebehu sekúnd za rohom prvej budovy. Nasadil som si kapucňu a do cieľa dorazil pešo. Po chodníkoch sa ešte váľali zvyšky použitej pyrotechniky z najväčších novoročných osláv všetkých čias.

V čakárni na gynekologicko-pôrodníckom oddelení som sa stretol s Gabikinými rodičmi. Jej otec mal tvár vytesanú stále do toho istého chladného kusu kameňa, aký sa mu tam usadil pred približne šiestimi mesiacmi (nejakú dobu sa to pred ním podarilo tajiť). Pozdravil ma iba myknutím hlavy.

Gabikina mama ma na privítanie objala, a ak si dobre pamätám, oslovila ma synak. Keď to zaznelo, tak sa mi na šiju rozlial lepkavý pohľad jej muža. Cítil som, ako sa ma ním snaží rozleptať. Pán podnikateľ Kirn ma vo svojich predstavách nabodával na kopije, lebo som jeho osemnásťročnej dcére zničil budúcnosť. Aspoň z jeho perspektívy to tak vyzeralo.

Mal s ňou plány, ktoré sa mu rozplynuli v deň, keď sa prezliekala vo svojej izbe. Vošiel bez zaklopania, všimol si jej naliate prsia a podozrivo zaoblené bruško. Jeho nepričetný krik som počul cez dve tehlové steny a jedno telefónne slúchadlo - odľahlo mi, že som nebol práve u nich, keď to celé prasklo. Zároveň som svoje dievča na diaľku ľutoval. Nielen kvôli tomu, že musela celý cirkus ustáť sama, ale najmä preto, že mala ten druh fotríka, ktorý sa snaží svojmu decku linajkovať život podľa vlastného pravítka.

Plán ísť na vysokú školu a študovať manažment bol už deväť mesiacov pochovaný, keď sme sa od mladej sestričky dozvedeli, že podľa posledných správ je Gabika otvorená na 5 prstov. Pri tejto citlivej

informácií budúci dedo v tvári celý očervenel. Sestra si všimla zahustenú atmosféru a radšej rýchlo zmizla za rovnakými dverami, z akých vyšla.

„To som naozaj zvedavý, ako to nešťastné dievča zmaturuje,“ zarachotil Ivan Kirn počas svojej nervóznej prechádzky čakárňou.

„Prestaň, Ivo. Toto tu riešiť nebudeme,“ okríkla ho manželka.

„To je to vôbec prvé, čo by sme mali riešiť! A nie nejaké plienky, hrkálky a podobné...“ prehltol nadávku Ivan.

„Dobre, budeme to riešiť... ale nie teraz a určite nie tu!“ Gabikina mama sa snažila rozprávať nahlas a zároveň šepkať. Očami ho pritom upozorňovala na dvere, za ktorými sa z ich dcéry stávala mladá mamina.

Stanka Kirnová bola nizučká milá pani, ktorá sa veselým krokom blížila k päťdesiatke. Keď na človeka rozprávala, akoby ho natierala detským balzomom. Musela sa veľmi snažiť, ak chcela pôsobiť dôrazne a autoritatívne. Do tejto podoby sa prepínala prakticky iba pri svojom mužovi, ktorého brzdila, ak sa voči dcére priveľmi rozbehol. Kvôli Gabike a jej sestre musela zvyšovať hlas iba výnimočne; boli to bezproblémové baby. No a ku mne bola príjemná neustále. Až mi to v niektorých prípadoch trochu prekážalo.

Stanka bola vychovaná katolíčka, ktorá svojou

vierou nikoho neobťažovala a akýmsi božím zázrakom ateistov plne rešpektovala. Druhý stav svojej dcéry vzala ako hotovú vec, ktorá sa stala, pretože „pánbožko to tak jednoducho chcel“. Dokonca som ju podozrieval, že sa kvôli tomu chodí potajomky usmievať do kúpeľne, prípadne na záchod (ak totiž pán domu niekoho počas tých šiestich nekonečných mesiacov videl v dobrej nálade, okamžite ho uzemnil: „Čo sa usmievaš, akoby bolo všetko v poriadku?!“). Nizučká milá pani sa na úlohu starostlivej babky tešila a nechávala si to sama pre seba.

„Nino, mamina príde?“ spýtala sa ma.

„Volali sme spolu. Povedala, že sa bude zo všetkých síl snažiť, no je práve v kvetinarstve. Cez víkendy dáva svojim predavačkám voľno a nevie, kedy sa jej podarí zatvoriť. V nedeľu máva najviac objednávok. Neviem prečo...“

„Rodinné návštevy. Ľudia na ne nosia kvety,“ zamyslela sa Stanka. „Pekne ju odo mňa pozdrav.“

Okolo pol dvanástej vybehla sestra, rýchlym krokom nás obehla a vošla do dverí, ktoré viedli netuším kam (na gynekologicko-pôrodníckom oddelení som bol po prvýkrát v živote). O pár sekúnd sa rovnakou trasou vracala a v rukách držala nejaké nemocničné utierky, alebo čo to bolo. Jej výraz bol prázdny ako izba pred maľovkou. Jej rýchly krok sa na moment zmenil v poklus.

Opäť som sa začal cítiť dezorientovaný. Nemocničné svetlo ma oslepovalo, moje srdce začalo krv pumpovať vo vyšších otáčkach a mne bolo odrazu akosi priveľmi horúco na to, že na nás cez otvorené okno funel január. Všetci traja sme boli v nemom napätí. Presekol ho až Ivan Kirn, ktorý zastavil ponáhľajúcu sa sestru vo dverách.

„Deje sa niečo?“ spýtal sa otázku, ktorá mi takisto driapala na jazyk.

„Ach, prepáčte,“ odvetila, keď si uvedomila, ako nás vystrašila. „Úplne som na vás zabudla. Chlapec je krásny a zdravý. Mamička je vyčerpaná, ale šťastná a v poriadku.“

„Vďaka ti Pane, že si vyslyšal naše modlitby!“ prežehnala sa Stanka.

„A môžeme ísť dnu, alebo ako?“

„Ešte vás poprosím o chvíľočku strpenia. Dieťaťatko umývame a...“

„Sestra, no poďte!“ ozval sa doktorský výkrik spoza pootvorených dverí.

„Idem, idem,“ odpovedala a otočila sa s úsmevom späť na nás. „Hneď vás zavoláme. Gratulujem vám... ten malý je naozaj podarený.“

Sestra zavrela dvere, Ivan si prebehol dlaňou párkrát po brade, Stanka sa ešte raz prežehnala a pustila zo seba prameň slz. No a ja som sa usmieval, akoby mi niekto odovzdal vstupné kódy k bráne do nebeského kráľovstva. Možno som práve začínal

A predsa sa točí

veriť, že niečo také aj naozaj existuje.

Neskôr nám povedali, že bolo magických 11:12, keď sa nám 2. 1. 2000 narodil syn.

Bolo to dieťa nového milénia.

Gabika ležala na posteli, tvár mala červenú a vlasy spotené. Vyzerala vyčerpane, ale oči mala naplnené dovtedy nepoznanou radosťou. Náš malý anjel bol s ňou. Držala ho v náručí a užívala si to prvé dôležité zoznámenie so svojím bábätkom. Takú dlhú dobu bol jej súčasťou, no až teraz ho konečne vidí, cíti, počuje a môže sa ho dotknúť.

Oči na našom synovi vyzerali ako obrovské modré kamene - aspoň v porovnaní s jeho maličkou hlavou pokrytou jemným páperím. Dlho som si myslel, že oči nerastú a ich veľkosť je od narodenia rovnaká celý život (a že preto na malých deťoch vyzerajú tak výrazne), no sestrička vysvetlila, že je to iba mýtus.

Náš drobec sa nepokojne hmýril. Snažil sa všemožne pochopiť, čo sa to s ním vlastne deje a ja som ho nedokázal prestať sledovať. Potom mu akoby niekto pošepkal, že tam stojím - ja, jeho otec. Rozhodol sa, že sa mi prvýkrát ohlási. Jeho plač bol jemný ako pískanie plyšovej hračky. Určite sa hneval, že sme ho vytiahli z toho vyhriateho bazéna, ktorý si tak obľúbil. Tu vonku sa mu až tak nepáčilo.